

Výroční zpráva

Potravinářské komory České republiky

2009

PKČR

Rok 2009 byl poznamenán zejména probíhající finanční krizí, která se projevila v potravinářském průmyslu podobně jako v ostatních sektorech národního hospodářství.

Miroslav Toman, prezident PK ČR

Obsah výroční zprávy

3	Úvodní slovo
4	Potravinářská komora v roce 2009
11	Rozvoj českého potravinářského průmyslu
16	Výroba vybraných výrobků
17	Export a import
18	Legislativa 2009
22	Podporujeme zdravý životní styl
24	Komunikace a vnější vztahy
26	Projekty PK ČR
32	Česká technologická platforma pro potraviny
34	Souhrnná zpráva společnosti FOODSERVIS za rok 2009
36	Orgány PK ČR
40	Sekretariát

Z průzkumu, který Potravinářská komora ČR provedla mezi svými členy, vyplynulo, že díky krizové situaci má více než 50% potravinářských výrobců problémy v jednání s bankami a získáváním úvěrů a více než dvě třetiny výrobců se potýkají se zhoršenými obchodními podmínkami ze strany obchodních řetězců a zhoršením dodavatelsko-odběratelských vztahů.

V této souvislosti je ovšem nutné podotknout, že světová finanční krize se v potravinářském průmyslu neprojevila ani tak snížením objemu produkce, jako spíše orientací spotřebitelů na levnější potraviny, což mělo samozřejmě na výrobce potravin dramatický dopad v oblasti tržeb.

Ve spojitosti se soustavným tlakem obchodních řetězců na stálé snižování ceny výrobců a vymáhání dalších poplatků se tak ukázalo, že v budoucnu je tedy třeba hledat také jiné cesty uplatnění potravinářské produkce na trhu. Jistou výzvou do budoucna jsou pro potravináře nepochybně tzv. regionální potraviny, na jejichž propagaci a podpoře Potravinářská komora ČR již zahájila s Ministerstvem zemědělství

intenzivní spolupráci. Cílem je představit spotřebitelům tradiční a speciální regionální potraviny, které jsou kvalitní a mnohdy zcela unikátní, ale v obchodních sítích prakticky nedostupné. Zejména pro malé a střední výrobce je to jistá cesta, jak zvýšit uplatnění svojí produkce na trhu.

Potravinářská komora ČR i nadále prohlubovala svoje zahraniční aktivity, a to nejen půdě CIAA (Konfederace potravinářského a nápojového průmyslu EU) v Bruselu, ale také například na zasedání V4 v Bratislavě, kde se řešily především dodavatelsko-odběratelské vztahy s obchodními řetězci.

Z pohledu potravinářského sektoru byla rovněž velmi významná účast zástupce PK ČR na setkání odborníků IAMA ze sektoru potravinářského průmyslu, akademické obce, veřejné sféry a obchodu na téma „Globální výzvy - regionální řešení“ v Budapešti. Je totiž více než zřejmé, že si Evropská unie čím dál více uvědomuje význam různorodosti jednotlivých regionů, jejich kulturních a historických tradic jako protikladu proti unifikované Evropě

se stejnými pravidly, stejnými postupy a stejnými názory v některých oblastech. A tohoto trendu „Evropy regionů“ bychom měli využít také my.

Rok 2009 přinesl rovněž určité řešení situace v dodavatelsko-odběratelských vztazích, když 1. na začátku listopadu přehlasovala Poslanecká sněmovna prezidentské veto a dne 13. 11. ve Sbírce zákonů vyšel pod číslem č. 395/2009 Sb., zákon o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Rozhodně ale nejsme přesvědčeni o tom, že jen tento zákon narovná dlouhodobě pokřivené dodavatelsko-odběratelské vztahy. Je pouze jedním z kroků na cestě k rovným a spravedlivým obchodním podmínkám. Na druhé straně je ale pro potravinářský sektor tato skutečnost významným impulsem pro rozvíjení aktivit na poli posílení pozic potravinářů na domácím i zahraničním trhu i pro nalézání nových možností odbytu.

Potravinářská komora v roce 2009

Rok 2009 byl, díky národní podpoře 10.E poskytnuté ministerstvem zemědělství, již druhým rokem skutečně aktivní činnosti České technologické platformy pro potraviny (ČTPP), která ukázala na možnosti spolupráce mezi vědou, výzkumem a výrobní sférou...

Miroslav Koberna, ředitel pro programování a strategii

Pro rok 2009 vytyčila valná hromada PK ČR nové priority, reagující na pokračující světovou ekonomickou, a v případě České republiky i politickou, krizi, které se staly základním kamenem pro její činnost v hodnoceném období a byly zaměřeny především na:

- udržení objemu české potravinářské produkce, přednostně zpracovávající tuzemskou surovinu zejména pomocí marketingových akcí zaměřených na českého spotřebitele a posílením exportní schopnosti prostřednictvím existujících i nově navrhovaných proexportních nástrojů;
- zajištění konkurenceschopnosti českých výrobců díky vyjednání maximálně možného objemu finančních prostředků u operačních programů určených pro zpracovatele a navržením takových národních programů, které vhodně doplní unijní podpory;
- činnost České technologické platformy pro potraviny a zapojení do programů Evropské komise, které by měly účinně napomoci zvyšování podílu výrobků s vysokou přidanou hodnotou v potravinářské výrobě;
- zvýšení intenzity spolupráce jak mezi členy

a sekretariátem, tak mezi členy navzájem a posílení komunikace směrem k představitelům státní správy a volených struktur České republiky.

S vytyčenými prioritami souviselo i posílení aktivit zaměřených na žádoucí změny podnikatelského prostředí, kde bylo stále naléhavějším požadavkem zlepšení fungování trhu, zjednodušování legislativy, podpora exportu a tuzemské spotřeby, včetně přiměřené ochrany domácího trhu.

Za významný výsledek při naplňování první priority můžeme označit ustavení „Skupiny pro strategické otázky“ na ministerstvu zemědělství. Tato skupina zastřešuje řadu komoditních a oborových pracovních skupin na jejichž činnosti se podílejí experti z oblasti zemědělství, potravinářství, ekonomiky a souvisejících oborů a jejím úkolem je provedení analýzy současného stavu a vypracování zemědělské a potravinové koncepce rezortu s cílem koncepčního řešení potravinového řetězce v ČR jako celku. Součástí by mělo být i definování „státní objednávky“ na strukturu a objem

základních komodit, zajišťující stabilitu sektoru a potravinovou bezpečnost státu.

Oblast podpor pro potravinářství patří stále mezi základní priority PK ČR. Lze konstatovat, že zatímco podniky zvládají jejich čerpání a i přes existující problémy v dostupnosti úvěrových zdrojů z bankovního sektoru je u většiny opatření zájem větší než jsou alokované zdroje, to kde přetrvávají problémy je jejich administrace ze strany platebních agentur. Největší potíže způsoboval nejasný a nejednotný výklad jednotlivých povinností žadatelů a to zvláště v případě výběrových řízení na dodavatele a dále špatná spolupráce mezi odděleními těchto agentur zabývajících se přijímáním a hodnocením projektů a následnou kontrolou správnosti postupů a uznatelnosti výdajů, což se týká především SZIF. Zde vznesla PK ČR řadu požadavků na řídicí orgány ministerstev s cílem zlepšení a zjednodušení administrace projektů, z nichž některé jsou již realizovány, jako příklad můžeme uvést změny výpočtu a hodnocení finančního zdraví.

Pokud vyhodnotíme minulý rok z pohledu Programu rozvoje venkova v gesci ministerstva zemědělství, pak proběhla v rámci sedmého kola příjmu žádostí třetí výzva u opatření I.1.3.1 určeného k podpoře investic a byl zde i v tomto roce zaznamenán velký převis požadavků. Za významný krok k podpoře investiční aktivity výrobců považujeme rozhodnutí řídicího orgánu zvýšit objem závazků pro toto kolo a přijmout všechny projekty splňující nastavené parametry. Výsledkem bylo přijetí celkem 230 projektů z celkovou výší podpory 746.515.043,- Kč. Obdobná byla i situace v žádostech o podporu inovačních projektů v opatření I.1.3.2, kde bylo předloženo 10 projektů s celkovou požadovanou výší podpory 202 milionů korun. Po hodnocení v hodnotitelské komisi bylo schváleno 8 projektů s podporou ve výši 118.781.670,- Kč, což znamená významný posun z pohledu schopnosti žadatelů vstupovat do spoluprací s výzkumnými ústavami a vysokými školami a přijímat inovativní řešení.

Jak Komora správně předvíдалa došlo k závažným problémům při čerpání národní podpory

v rámci programu 13. ministerstva zemědělství, způsobených omezením přijatelných zájemců o podporu na velké podniky z rozmezí 250 až 750 zaměstnanců, při současném snížení výše podpory na 25%. V důsledku toho bylo z alokovaných 230 milionů korun nakonec vyčerpáno pouze 156.598.629,- Kč. Pro rok 2010 navrhne komora také opatření, která by zajistila vyčerpání alokovaných prostředků beze zbytku.

V roce 2009 byly rovněž poprvé v rámci protikrizových opatření realizovány dodatečné investiční a proexportní podpory v rámci programů PGRLF. Tyto programy byly spouštěny v průběhu roku 2009 postupně tak, jak byla ukončována výběrová řízení na jejich poskytovatele a dopracovávány administrativní postupy. V rámci garancí úvěru a dotací úroků bylo v loňském roce předloženo celkem 54 žádostí s výší žádostí o podporu 301,75 milionu korun v podobě záruk nebo dotace úroku.

V případě ministerstva průmyslu a operačního programu Podnikání a inovace došlo ke zlepšení spolupráce zejména na úrovni řídicího orgánu a komora se setkává se zájmem naše problémy řešit. Co se týče postupů implementační agentury CzechInvest platí pro ni to co bylo uvedeno v předchozím odstavci. Na potravinářské projekty byla dle statistiky ministerstva průmyslu vynaložena podpora ve výši 220 milionů korun. S ohledem na průběžný charakter přijímání žádostí dochází k překryvu mezi jednotlivými roky a tato výše se proto vztahuje na projekty předložené za období 2008 – 2009. Komora se v případě tohoto operačního programu bude i nadále snažit o vyšší koordinaci

podpor mezi oběma resorty tak, jak je obvyklé v zahraničí. Bez ohledu na ekonomickou krizi, pokračovala v roce 2009 další konsolidace českého maloobchodního trhu, která, stejně jako v předchozích letech, představovala další posilování postavení obchodních řetězců a pokračování cenové války uvnitř jednotlivých kategorií řetězců i mezi nimi. I nadále se zvyšoval podíl zahraničních výrobků a privátních značek a jak ukázaly některé průzkumy v místě prodeje, u některých diskontních prodejen překročil již 40% z celkového počtu prodávaných výrobků. Ekonomická krize měla za důsledek pokles zájmu spotřebitele o kvalitní produkty. Klesal jejich podíl ve prospěch nekvalitních produktů, dodávaných zejména pod privátními značkami jednotlivých řetězců i když na druhé strany se objevují signály výrobců o tom, že zájem o kvalitní produkty se zotavuje a nebyť pokřivené a devastující obchodní politiky řetězců, patrně by se k nim část spotřebitelů rychle vrátila.

Významným posunem v oblasti nápravy dodavatelsko odběratelských vztahů bylo přijetí zákona o významné tržní síle a jejím zneužití Sněmovnou i Senátem a následné přehlasování prezidentského veta ve sněmovně. Komora se tak ve spolupráci s dalšími organizacemi zasadila o přijetí právní úpravy, která by mohla po svém vstoupení v platnost 1. 2. 2010 napomoci ke kultivaci obchodního prostředí v ČR a odstranění nejvíce kritizovaných jevů, připomínajících často doslova koloniální praktiky. Vnímání obchodních řetězců se dále měnilo i v rámci EU, kde si prakticky již nikdo nedovolil poukazovat na přínosy obchodních řetězců pro maloobchod a spotřebitele a naopak bylo zdůrazňováno poškozování společného trhu a dodavatelů z oblas-

ti malých a středních podniků praktikami obchodních řetězců a současně i poškozování spotřebitele klamáním a cenovou manipulací. Možná řešení na celoevropském základě podporuje i komora, ale s ohledem na složitost evropského procesu, se zasazuje o rychlá řešení na národním principu a větší spolupráci v rámci V4 a dalších sousedů s cílem, reagovat na výhrůžky řetězců o zvyšování dovozu zboží ze sousedních zemí.

Z tohoto pohledu byl mezi našimi prioritami i nadále spotřebitel, který svojí volbou rozhoduje, zda koupí levné, nekvalitní zboží neznámého původu nebo kvalitní výrobek od tradičního českého výrobce. Jsme trvale přesvědčeni, že spotřebiteli chybí dostatek objektivních informací pro rozhodování při koupi a proto jsme uvítali rozhodnutí ministerstva zemědělství i v roce 2009 podporovat značku KLASA a současně zahájit jednání o podpoře a propagaci regionálních potravin. V tomto směru byl důležitým mezníkem podpis třístranné dohody mezi Asociací krajů, PK ČR a AK ČR o způsobu organizace, hodnocení a propagace regionálních potravin, který odstartoval projekt pod názvem „Regionální porovina“. Druhým významným krokem bylo podepsání smlouvy se Zemědělskou univerzitou v Praze o hodnocení potravinářských výrobků, jehož, poprvé v historii skutečně objektivní výsledky, jsou zveřejňovány v časopise Svět potravin a následně je přebírají i další média a agentury.

V oblasti aktivit výrobců směřovaných na prevenci zvyšování podílu populace s nadváhou nebo obezitou a to zejména dětské, podpořila komora spolu s Českou technologickou platformou pro potraviny projekty zaměřené na budování správných návyků u mladé generace v rámci projektu Hravě žij zdravě a informačních akcích ke GDA. Za zmínku zde stojí dlouhodobá intenzivní spolupráce v tomto směru s ministerstvem zdravotnictví a skupinou pro zdravý životní styl. I nadále se hledají cesty jak podpořit ve spolupráci se spotřebitelskými svazy, kde prvním krokem bylo ustanovení pracovní skupiny Potraviny a spotřebitel v rámci technologické platformy, české výrobce.

Pokračovaly i přes řadu organizačně-technických problémů i aktivity sekce pro biopotraviny, která koncepčně zapadá do širšího programu podpory konkurenceschopnosti agrárního sektoru i informačních aktivit ve vztahu ke spotřebiteli.

Podpora exportu je z pohledu konkurenceschopnosti klíčovou otázkou, a to jak v rámci Společného trhu, tak i pro třetí země a je jednou z mála možných cest, jak zastavit, při stávajícím nebo spíše ještě rostoucím dovozu, klesající objem české agrární a potravinářské produkce. S ohledem na vývoj v ČR je nutno konstatovat, že bohužel pokračoval tolik kritizovaný stav exportní nepodpory a podniknutou cestu do Chile nelze považovat za adekvátní k posílení postavení českých potravinářů na světových trzích. Určitým příslibem vyššího zájmu ministerstva do budoucna bylo alespoň obnovení spolupráce s PK ČR a GBI při vydávání exportních příruček pro vývozce a příprava projektu na školení zejména MSP v oblasti vývozních aktivit.

Rok 2009 byl, díky národní podpoře 10.E poskytnuté ministerstvem zemědělství, již druhým rokem skutečně aktivní činnosti České technologické platformy pro potraviny (ČTPP), která ukázala na možnosti spolupráce mezi vědou, výzkumem a výrobní sférou a bude blíže popsána v samostatné kapitole. Z pohledu aktivit platformy bylo dosaženo významného pokroku při posílení inovačního potenciálu výrobců a jejich snaze o zvyšování podílu výrobků s vysokou přidanou hodnotou na trhu.

Loňský rok, který se nesl v duchu pokračování finanční krize a nastalé recese potvrdil citlivost liberální a globalizované ekonomiky na vnější vlivy a současně neefektivnost Společné zemědělské politiky při řešení nastalých situací. Speklativní cenové výkyvy u komodit spojené s růstem cen potravin, které vyvolaly v řadě zemí v roce 2008 podrážděné reakce vlád a obviňování agrárního sektoru z odpovědnosti za ně, se po roce překlopily v prudký propad cen základních zemědělských komodit, zejména mléka, které vedly k zostření vztahů mezi prvovýrobci a zpraco-

vateli, přičemž jediný, kdo na vývoji profitoval byl maloobchod. Přestože sektor jako takový vykázal podstatně vyšší stabilitu, což je dáno jeho specifičností – nemožností odkladu spotřeby ale pouze její modifikací – ukázala se další reforma SZP jako nezbytná a její budoucí podoba pro existenci českého zemědělství a potravinářství jako klíčová.

Pro české výrobce se potvrdila potřeba co nejšířší komunikace se spotřebitelem, který je tím rozhodujícím článkem, který ve skutečnosti určuje, zda bude určité zboží vůbec vyrobeno. Je zřejmé, že nejen odborné a vzdělávací ale zejména marketingově zaměřené kampaně na podporu kvalitní

produkce nebo regionálních značek mezi výrobcí a spotřebiteli, mohou být odezvou na zvyšující se tlak řetězců na dovoz levných potravin a surovin a mohou přispět k posílení postavení českých potravinářských produktů na trhu. Z tohoto pohledu se jevílo jako zcela legitimní i naše úsilí o legislativní nápravu vztahů s obchodem a další zprůhlednění marží a podílu jednotlivých článků řetězce na jejich rozdělování v zájmu nejen současné ale zejména budoucí konkurenceschopnosti českých potravinářů.

Rozvoj českého potravinářského

Potravinářský průmysl ČR historicky patří svým charakterem k nosným odvětvím zpracovatelského průmyslu. Jeho strategický význam spočívá v zajišťování výživové potřeby obyvatel zpracováním agrární produkce a uváděním vyrobených potravin na trh.

Hynek Strnad, I. viceprezident

Potravinářský průmysl ČR historicky patří svým charakterem k nosným odvětvím zpracovatelského průmyslu. Jeho strategický význam spočívá v zajišťování výživové potřeby obyvatel zpracováním agrární produkce a uváděním vyrobených potravin na trh. K základním cílům potravinářského průmyslu ČR tedy patří nejen zajistit dostatek bezpečných a kvalitních potravin, ale i posilovat konkurenceschopnost a efektivnost potravinářských firem v zájmu jeho dalšího rozvoje.

Míra rozvoje potravinářského průmyslu ČR je oproti jiným zpracovatelským odvětvím výrazně ovlivňována nejen vývojem světové ekonomiky a stupněm její globalizace, ale i vnitřními ekonomickými podmínkami na tuzemském trhu (vývoj koupěschopné poptávky, nastavení pravidel hospodářské soutěže, ne vždy vhodné nastavení podpůrných programů...). V rámci dlouhodobého negativního působení těchto faktorů dochází ke snižování dynamiky jeho rozvoje, omezují se možnosti jeho růstu a klesá jeho výkonnost v rámci konkurenčního prostředí oproti zahraničním výrobcům. Na rozdíl od ostatních odvětví zpracovatelského průmyslu, růst investic do výroby v potravinářském průmyslu ještě neznamena automaticky růst tržeb, ale řadě případů, s ohledem na jeho tržní prostředí, směřuje k jejich udržení. Stejně tak u vývoje zaměstnanosti je degresivní trend, kdy v souvislosti se snahou snižování nákladů a zvyšování produktivity počet pracovníků v jednotlivých letech od roku 2000 na rozdíl od ostatního zpracovatelského průmyslu v průměru trvale klesá. V potravinářském průmyslu ČR proto i nadále dochází diferencovaně k negativním vývoji ve všech jeho oborech, kterému bez stabilní potravinářské politiky státu nelze vlastními silami jednotlivých podniků účinně čelit.

Podíl odvětví potravinářského průmyslu na zpracovatelském prů-

průmyslu

myslu v roce 2008 běžných cenách u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb činil 9,4%, u účetní přidané hodnoty 9,5% a u zaměstnanosti 9,2%. To oproti roku 2000, kdy představoval jeho podíl u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb 13,4%, u účetní přidané hodnoty 10,7% a u počtu zaměstnaných osob 10,6% znamená, že dochází k trvalému poklesu ve všech hodnotících ukazatelích.

Dalším negativním faktorem je, že z různých důvodů došlo k omezení jednoho z významných nástrojů pro jeho stabilizaci, zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti, tj. k dalšímu snížení státních podpor. V roce 2008 se jednalo o následující podpory pro potravinářské podniky. Opatření 1.2 Zemědělství na modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení, na zavádění nových technologií, zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů. Poskytnutá podpora v rámci tohoto opatření činila v roce 2008 celkem 115 mil. Kč (z toho 35 mil. Kč z rozpočtu ČR a 80 mil. Kč z EU). V roce 2007 tato podpora byla vyšší a dosáhla 126. mil. Kč. Podpory v rámci programu rozvoje venkova – Opatření 1.1.3 k přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům činily 86 mil. Kč – roce 2007 tato podpora poskytována nebyla. Značný zájem se projevil o dotační titul Mze – 13 – podpora zpracování zemědělských výrobků a zvyšování konkurenceschopnosti. Dotace do 40% přijatelných nákladů byla vynaložena ve výši 231 mil. Kč, kdy v roce 2007 se jednalo o dotaci ve výši 310 mil. Kč.

Ostatní podpory ze strany Mze představovaly podpory úvěrů z PGRLF dobíhajících programů Zpracovatel, Odbytová organizace, Hygiena ve výši 16 mil. Kč, kdy v roce 2007 představovaly 24 mil. Kč. Z jiných resortů, tj. programy ČMZRB pro malé a střední podniky zaměřené na podpory cenového zvýhodnění záruk, zvýhodněné úvěry a příspěvky na úhradu úroků, které dosáhly výše 49 mil. Kč, zatímco v roce 2007 to bylo 20 mil. Kč. K podporám odvětví pak patřily i výdaje SZIF na propagaci v rámci programu KLASA, které i při snížení o 137 mil. Kč oproti roku 2007, kdy činily 41 mil. Kč. Uvedený trend poklesu je pak v rozporu s trendy v ostatních nových členských zemích a dlouhodobě pak oslabuje naši budoucí konkurenceschopnost.

Celkové dotační prostředky do potravinářského průmyslu čerpané v rámci Mze ČR a MPO ČR tak byly v roce pouze 538 mil. Kč, což je v porovnání s rokem 2007 částka, kdy se jednalo o 666 mil. Kč, o 20% nižší. Navíc je nutné konstatovat že celkově jsou tyto částky v porovnání s ostatními odvětvími zpracovatelského průmyslu ČR značně podhodnocené a nesrovnatelné. Varující je pak, že v souvislosti s nastupující hospodářskou začal klesat zájem o podpory z důvodu nedostatku investičních prostředků podniků. Tato skutečnost není dobrým signálem pro budoucnost, neboť dochází ke snižování konkurenceschopnosti jednotlivých firem a zvyšuje se jejich citlivost na důsledky nastupující hospodářské krize.

Stejně jako v minulých letech se i v roce 2008 potravinářský průmysl vyznačoval oproti ostatním odvětvím nižší schopností vlastního investičního rozvoje. V oblasti zahraničních investic došlo, oproti poměrně strmému nárůstu v roce 2007, v důsledku počínající hospodářské krize v roce 2008 k jejich poklesu. Celková investiční schopnost potravinářského průmyslu i nadále souvisí s postavením obchodních řetězců a jejich tržní silou. Neustálý tlak na snižování cen (a to i při růstu cen některých vstupů) a uplatňování poplatků za různé služby vede ke snižování ziskových marží a teda i k poklesu finančních prostředků na rozvojové investice. K tomuto stavu nemalou měrou přispěl i výše uvedený pokles prostředků získaný z finančních podpor státu v rámci různých programů. Z hlediska potravinářského průmyslu se i nadále vytváří nerovné postavení a podmínky mezi výrobcem a konečným prodejcem. Významnou měrou byly hospodářské výsledky řady potravinářských podniků ovlivněny i cíleným snížením poptávky po tuzemském zboží ze strany některých řetězců a to v důsledku změny orientace na zboží z jejich mateřských zemí, a to zvláště v souvislosti s hospodářskou krizí a způsoby jejího řešení. Pro výraznější prosazení domácích produktů na českém trhu je naprosto nezbytné zachovat značku domácích kvalitních potravin Klasa. Tato značka je již mezi spotřebiteli dostatečně známá, řada kupujících se na výrobky takto označené přímo orientuje. Je ale potřeba, aby ministerstvo zemědělství i Státní zemědělský a intervenční fond změnily poněkud svůj přístup ke značce Klasa a k její

propagaci využili opravdu všech dostupných možností. Současně je pak nezbytné hledat i další způsoby jak posílit národní zájmy českého potravinářského průmyslu při zachování legislativy EU a podpořit prodej tuzemského zboží. Pokud pak navíc i nadále bude přetrvávat stav, kdy stát nepodporuje systémově rozvoj potravinářského průmyslu ČR, bude i nadále docházet nejen k snižování růstu rozvojových investic, ale i k omezování prostředků na vývoj a zavedení nových technologií vedoucích k zachování nutričně významných složek v potravinách, zvýšení bezpečnosti potravinového řetězce a snížení vlivu na životní prostředí. Spolu s tím, bude zcela zákonitě docházet ke snižování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu s negativními dopady i do jednotlivých oblastí zemědělské produkce.

Celková produkce potravinářského průmyslu v roce 2008 představovala 310 miliard korun. To představuje v porovnání s rokem 2007 nárůst cca o 14 mld. Kč vyšší nárůst produkce. Na rozdíl od let 2006 a 2007 se nárůst tržeb nerealizoval nárůstem cen, ale změnami v produkční a ekonomické orientaci jednotlivých podniků. Na rozdíl od předchozích let došlo v roce 2008 i k nárůstu podílu potravinářského průmyslu na zpracovatelském průmyslu u tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb v b.c. na 9,4% oproti 8,9% v roce 2007. Toto zvýšením podílu však může být pouze relativní, a to s ohledem na vliv hospodářské krize na z hlediska zpracovatelského průmyslu v nosný automobilový průmysl. Navíc můžeme dlouhodobě očekávat,

že v letech 2009 a 2010 bude potravinářský průmysl poznamenán světovou hospodářskou krizí.

Potravinářský průmysl zaměstnával v roce 2008 celkem 128 tisíc pracovníků. I přes mírný nárůst oproti loňskému roku zůstává však ztráta pracovních míst oproti roku 2000 na úrovni cca 16 248 osob. Navíc

struktura nárůstu pracovní síly není plošná a zahrnuje pouze oblast výrobců krmiv a výrobu ostatní, tj. výroby představující vyšší fázi zpracování agrárních komodit především rostlinného původu. Důvodem je zřejmě pokračující restrukturalizace podniků tohoto odvětví spojená s fúzí podniků do větších celků a s uzavíráním neperspektivních kapacit, vyvolaná

především ekonomickými důvody (nasycenost trhu, zahraniční konkurence, cenové tlaky...). Z hlediska kategorizace podniků pak nejvyšší podíl na objemu tržeb za prodej výrobků a služeb v b.c., účetní přidané hodnoty v b.c. a počtu zaměstnaných osob si i nadále udržují střední podniky, tj. podniky s počty od 50 do 249 zaměstnanců. Téměř stejně vysoké účetní přidané hodnoty v b.c. dosahují i kategorie podniků s více jak 250 a do 999 zaměstnanců. U velmi velkých podniků je relativně vysokého objemu účetní přidané hodnoty dosahováno díky vyšší produktivitě práce, tj. s poměrně nízkým počtem zaměstnanců. Nejmenší podíl na produkčních charakteristikách vykazuje kategorie mikropodniků s počtem od 0 do 9 zaměstnanců. Tyto podniky ale vykazují vyšší zaměstnanost ve vztahu k tržbám a přidané hodnotě a významně tak přispívají k vytváření pracovních míst v oblastech s malou komunikační dostupností a s nejvyšší nezaměstnaností.

Z regionálního pohledu lze oproti minulým rokům za nejvýznamnějšího podílníka na potravinářské produkci považovat hl. město Praha s podílem na tržbách 19,4% oproti roku 17,7% a 15,2% (v roce 2007 14,6%) v počtu zaměstnanců. Další místa pak zaujímají kraje Plzeňský (podíl tržeb 11,6%, podíl zaměstnanosti cca 7,5%), Středočeský (podíl tržeb 11,0%, podíl zaměstnanosti 10,1%) a Jihomoravský (10,1%, podíl zaměstnanosti 13,4%). Uvedené změny v postavení krajů oproti minulým letům souvisí především se změnou sídel velkých firem. Na druhé straně nejnižší podíly na regionální struktuře vykazují kraje Liberecký a Karlovarský, kde je zastoupení potravinářských výrobků tradičně nejmenší. Existující rozdíly jsou způsobeny především charakterem daného kraje, tj. poměru průmyslového a agrárního sektoru, specifitami vý-

rob zahrnující i určitou míru sezónnosti, podnikatelskou aktivitu, případně přírodně geografické podmínky. Ze strany státu je nutné, vzhledem k pokračující globalizaci, vytvářet v krajích podmínky pro rozvoj specifických regionálních výrobků a posilovat význam regionálních značek.

V roce 2008 dosáhl export agrárních komodit výše 7417 mld. korun. Největší podíl v rámci exportu do zemí EU představoval export na Slovensko 32% (oproti 29% v roce 2007), do Německa 18% (oproti 20% v roce 2007) a Polsko trvale s 10%. Největší objem exportu se v roce 2008 i nadále realizoval ve skupině ostatní potravinářské výrobky, kde jde především o cukr a výrobky s obsahem cukru. Další skupinou, která se významně podílí na exportu je stejně jako v minulém roce skupina zpracování mléka, výroba mlékárenských výrobků a zmrzliny. Z dovozu ve výši 97,90 mld. Kč, pak největší podíl připadl na Německo 27% (oproti 25% v roce 2007), na Polsko trvale 15% a Slovensko 9% s poklesem o 1% oproti roku 2007. Největší podíl na dovozu představuje skupina výroba ostatních potravinářských výrobků a naopak nejmenší podíl na obratu představuje dovoz ze skupiny zpracování a konzervace ryb a rybích výrobků.

Z hlediska mezinárodního srovnání vyplývá, že export na národní zahraniční trhy od vstupu do EU roste a obrat zahraničního obchodu s potravinářskými výrobky se za léta 2000 – 2008 více jak zdvojnásobil. Na druhé straně ale z hlediska salda zahraničního obchodu dochází k jeho trvalému zhoršování i to i přes skutečnost, že v roce 2008 se podařilo toto saldo snížit o 1,4 mld. Kč na 23,7 mld. Kč. Trvale tak je v dlouhodobé bilanci převaha dovozu, a to i přes narůstající tempo vývo-

zu. Z dlouhodobého hlediska se v roce 2008 mírně zlepšila celková bilance dovoz vývoz v porovnání s rokem 2000 a tocca o 2,7%. Srovnáme-li jednotlivé komodity, tak k výraznému zhoršení záporného salda nastalo v oblasti masa a masných výrobků (v důsledku zvýšeného dovozu vepřového masa, drůbežního masa a dalších masných výrobků), nadále zůstává záporné saldo v oblasti ovoce a zeleniny a také v kategorii ostatních potravin. Navíc se zde objevuje nový faktor a tím je výrazný dovoz biopotravin. Naopak trvale kladné saldo si pak zachovává kategorie mlékárenské výroby, pivo a slad. Souhrnně však tento stav signalizuje nejen nízkou úroveň konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu, ale i v oblasti dovozu a vývozu prokázaný účelový vliv nadnárodních řetězců. Otázkou pak je, v jaké výrobkové struktuře došlo v roce 2008 k poklesu celkového salda a do jaké míry se zde obrátí účast produkce s vyšší mírou přidané hodnoty.

V každém případě je hlediska potravinářského průmyslu potřeba pokračovat v naplňování strategických cílů koncepce potravinářské politiky, a to zejména v opatřeních posilujících konkurenceschopnost a výkonnost tohoto sektoru. Potravinářský průmysl se i nadále musí orientovat především na vývoj výrobků vysoké kvality s vyšší přidanou hodnotou. To znamená, že s větší intenzitou musí probíhat inovační proces, který bude spojen s novými technologiemi a kvalitními surovinami. Tento trend se musí opírat především o výsledky aplikovaného výzkumu a vývoje, pro nějž bude nezbytné vytvářet ve výhledech státního rozpočtu a firemních rozpočtů potřebné zdroje. Nové výrobky musí být v nejen v souladu s poptávkou, ale především musí mít pozitivní dopad nejen na veřejné zdraví, ale i na celkovou kvalitu života. Pro potravinářské podniky všech kategorií

to znamená zaměřit se ve výrobě na vyšší fáze zpracování agrárních komodit jako jsou biopotraviny a na produkce s vyšší biologickou hodnotou. Do budoucna musí dojít ke zvýšení inovační aktivity potravinářských podniků, a to především v kategorii malých a středních podniků. V souvislosti s omezenými provozními kapacitami a finančními zdroji, je vysoce žádoucí podpora z veřejných prostředků zaměřená na inovaci výrobků a technologií a rozšiřování značkových výrobků. V tomto směru pak významnou roli musí sehrát úspěšně se rozvíjející Česká technologická platforma pro potraviny, která by měla podporovat vytváření potřebných partnerství umožňujících propojit na základě potřeb trhu výzkumně vývojovou základnu s realizační podnikovou sférou.

Dalším z významných trendů, které mohou vést k udržení konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu, je vytvořit určitý systém garancí, který by výrazně omezil možná rizika a negativní dopady hospodářských krizí. V rámci zpracování výhledů a aktualizace koncepce potravinářského průmyslu se musí vycházet z reálné pozice českého potravinářského průmyslu v rámci Evropy, která bude střednědobém až dlouhodobém časovém rámci navíc silně ohrožena vnějšími faktory (nástup nových ekonomik - Čína, Indie, narůstající konkurence států s nízkými náklady, prohlubující se globalizace, apod.). V těchto podmínkách bude nutné konstruovat modelové nástroje a metody pro přesnější prognózu preferencí spotřebitelů a současně více brát zřetel na budou socioekonomické aspekty. V případě, že v rámci zpracování výhledových koncepcí potravinářského průmyslu nebudou v rámci doporučení navržena reálná a účinná opatření ke správné orientaci a zlepšení jeho inovační schopnosti a vytváření rovnocenných podmínek

na tuzemském a zahraničním trhu, dojde výraznému zhoršení podmínek pro podnikání v tomto oboru. Vzhledem k velikosti a významu tohoto odvětví, tato skutečnost bude mít vážné důsledky pro českou ekonomiku. Na zkušenostech ze zemí EU se ukazuje, že významnou podporou státu v oblasti výzkumu a vývoje a výživové politiky, spojená s podporou zvyšování kvality života a zaměřením se na výrobky s vyšší přidanou hodnotou lze této situaci předejít. Proto tento trend významně podporuje i Potravinářská komora ČR nejen v rámci své každodenní činnosti, ale především vytvořením a podporou České technologické platformy pro potraviny.

Výroba vybraných výrobků

Potravinářské výrobky a nápoje	Měrná jednotka	2004	2005	2006	2007	2008
Maso hovězí čerstvé nebo chlazené	t	69 653	62 884	66 036	55 399	58 551
Maso vepřové čerstvé nebo chlazené	t	301 585	284 456	312 355	259 187	239 268
Drůbež čerstvá nebo chlazená	t	78 121	84 550	82 112	87 766	63 875
Drůbež zmražená	t	30 102	28 316	27 325	21 623	21 989
Brambory upravené a konzervované	t	51 974	53 984	54 985	48 352	63 966
Zelenina zmražená	t	22 514	18 282	17 042	28 409	27 424
Zavařeniny, želé, marmelády	t	28 608	29 113	31 695	31 894	29 798
Mléko a smetany s obsahem tuku do 6%	tis.l	870 682	635 877	683 272	699 808	-
Mléko a smetany s obsahem tuku nad 6%	tis.l	35 246	44 429	36 590	36 877	-
Máslo	tis.l	61 362	55 575	51 983	52 516	43 615
Sýry a tvaroh	t	151 573	147 668	145 438	136 205	124 799
Mléčné výrobky kysané	t	149 899	169 218	199 414	213 307	212 661
Mouka pšeničná	t	829 150	856 531	821 802	764 122	720 446
Chléb čerstvý	t	346 561	349 452	338 016	312 693	341 772
Pečivo čerstvé běžné	t	275 169	289 087	285 752	274 788	295 411
Pečivo cukrářské	t	56 540	58 087	61 191	61 728	48 320
Cukr rafinovaný	tis. t	557	573	492	383	418
Těstoviny nevařené, nenadívané ani jinak nepřipravené	t	50 895	52 268	48 474	55 091	58 855
Destiláty, likéry a ostatní lihové nápoje	tis. l	42 239	49 333	56 487	58 793	-
Víno z hroznů, kromě šumivého, vinný mošt	tis. l	66 206	66 107	56 733	59 819	50 204
Pivo	tis. hl	18 596	18 885	20 134	18 627	19 043
Minerální vody a soda bez přísad	tis. l	818 878	812 998	799 527	755 582	797 908
Ostatní nealkoholické nápoje	mil. l	1,632	1,702	2,001	1,354	2 137

Export & import výrobků po jednotlivých odvětvích

Vývoz vybraných druhů zboží

Druh zboží	rok 2006		rok 2007		rok 2008	
	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč
Pšenice	Německo	1 573 mil. Kč	Německo	2 865 mil. Kč	Německo	2 877 mil. Kč
Mléko a mléčné vyr.(ne sýry)	Německo	3 738 mil.Kč	Německo	4 637 mil.Kč	Německo	4 745 mil. Kč
Zelenina	Slovensko	968 mil. Kč	Slovensko	1 288 mil. Kč	Slovensko	1 373 mil. Kč
Máslo a ost.tuky odvoz. z mléka	Německo	483 mil. Kč	Německo	565 mil. Kč	Německo	378 mil. Kč
Cukr	Německo	872 mil. Kč	Slovensko	612 mil. Kč	Rakousko	1 145 mil. Kč
Vejce a žloutky čerstvé	Slovensko	90 mil. Kč	Slovensko	87 mil. Kč	Slovensko	80 mil. Kč
Med	Německo	77 mil. Kč	Německo	106 mil. Kč	Německo	30 mil. Kč
Hovězí maso	Rakousko	57 mil. Kč	Slovensko	147 mil. Kč	Slovensko	165 mil. Kč
Pivo	Německo	1 388 mil.Kč	Německo	1 238 mil.Kč	Německo	1 277 mil.Kč

Dovoz vybraných druhů zboží

Druh zboží	rok 2006		rok 2007		rok 2008	
	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč	stát	v mil Kč
Nealko nápoje jn.	Slovensko	657 mil. Kč	Slovensko	835 mil. Kč	Slovensko	851 mil. Kč
Ryby vč.korýšů	Čína	358 mil. Kč	Čína	285 mil. Kč	Vietnam	507 mil. Kč
Rýže	Itálie	552 mil. Kč	Itálie	617 mil. Kč	Itálie	637 mil.Kč
Koření	Španělsko	82 mil. Kč	Španělsko	78 mil. Kč	Španělsko	64 mil. Kč
Čaj	Polsko	83 mil. Kč	Polsko	108 mil. Kč	Polsko	110 mil. Kč
Tuky živočišné rostlinné	Německo	1 231 mil.Kč	Německo	1 085 mil.Kč	Německo	1 743 mil.Kč
Kakao	Nizozemsko	385 mil. Kč	Nizozemsko	682 mil. Kč	Nizozemsko	756 mil. Kč
Zelenina	Španělsko	1 877 mil.Kč	Španělsko	1 810 mil. Kč	Španělsko	1 650 mil. Kč
Ovoce a ořechy	Španělsko	1 756 mil.Kč	Španělsko	1 953 mil.Kč	Itálie	1 878 mil.Kč
Káva nepražená	Vietnam	152 mil. Kč	Vietnam	150 mil. Kč	Brazílie	228 mil. Kč
Alkoholické nápoje	Itálie	893 mil. Kč	Itálie	1 077 mil. Kč	Itálie	1 095 mil. Kč

Legislativa 2009

*„Rok 2009?
Nekonečné diskuse nad novými pravidly
pro označování potravin...“*

Markéta Chýlková - vedoucí legislativního oddělení

Aktivity Potravinářské komory ČR v roce 2009 byly v podstatné míře ovlivněny aktuálním vývojem v oblasti přijímané legislativy. Dvěmi základními tématy v domácím prostředí stále zůstávaly vztahy mezi odběrateli a dodavateli a také zákon o odpadech.

Parlament ČR si nechal téměř celý rok 2009 na diskuse nad návrhem zákona o významné tržní síle a jejím zneužití. Výbory Poslanecké sněmovny tento návrh projednaly až na jaře, přičemž na jednání hospodářského výboru byl podán komplexní pozměňovací návrh, jenž změnil poměrně zásadně původně předložený návrh. Již se nezmiňoval etický kodex a zákon přesně stanovil, kdy se jedná o porušování významné tržní síly a konkrétní příklady vyjmenoval v přílohách. Návrh zákona byl Poslaneckou sněmovnou projednán na 56. schůzi dne 15. května 2009 a byl přijat ve znění pozměňovacího návrhu. Poslanecká sněmovna postoupila návrh zákona Senátu dne 22. května 2009 a Senát návrh zákona projednal dne 17. června 2009 na své 8. schůzi. Návrh zákona ve znění pozměňovacích návrhů vrátil zpět Poslanecké sněmovně k projednání. Dne 9. září 2009 Poslanecká sněmovna návrh ve znění senátního pozměňovacího návrhu schválila. Prezident republiky však zákon nepodepsal a 25. září 2009 jej vrátil zpět sněmovně. Projednávání návrhu vráceného prezidentem proběhlo 3. listopadu 2009 a Poslanecká sněmovna na své 64. schůzi přehlasovala veto prezidenta v poměru 106:63 a přijala zákon o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Zákon vyšel dne 13. listopadu 2009 ve Sbírce zákonů pod č. 395.

Druhým výrazným domácím tématem roku 2009 zůstala bezesporu snaha Ministerstva životního prostředí nově upravit legislativní prostředí pro nakládání s odpady, do níž poměrně razantním způsobem ještě na začátku roku zasáhla krize na trhu s druhotnými surovinami. Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM přistoupila k dalšímu navýšení poplatků a na základě její dohody se Svazem měst a obcí a Hospodářskou komorou ČR vznikl stabilizační plán, z něhož vyplynula nutnost dalšího finančního zatížení průmyslu. Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké sněmovny svolal na toto téma dne 12. února 2009 mimořádné jednání s tím, že se bude problematikou nadále intenzivně zabývat. Potravinářská komora ČR vyzvala ministra životního prostředí a požádala jej, aby tuto situaci začal neprodleně řešit, umožnil energetické využití odpadů, revidoval nastavené recyklační požadavky v ČR, inicioval otevření diskuze k recyklačním cílům po roce 2012 a aby např. využil pro stabilizaci systému prostředky získané registrací v SFŽP. Zároveň byl ministr vyzván k tomu, aby jeho resort upustil od přípravy nesmyslných návrhů (ekodaně, zálohování nápojových obalů, zavádění třídění dalších komodit atd.), které by měly za důsledek další zátěž průmyslu.

Souběžně s tím zde zůstával z jara tohoto roku doposud nevypořádaný návrh zákona o odpadech, proti němuž vystoupila celá odborná veřejnost a důrazně jej odmítla. Vlivem politické situace se práce na návrhu zastavily a až nový ministr životního prostředí Miko zahájil dialog s veřejností a svolal dva kulaté stoly. Vzhledem k tomu,

že Potravinářská komora ČR nebyla k prvnímu kulatému stolu přizvána, zaslala ministrovi dopis, v němž důrazně požádala o to, aby byla k dalším jednáním pozvána jako rovnocenný partner. Druhý kulatý stůl proběhl 14. října 2009 již za účasti Potravinářské komory ČR a účastníkům byly představeny Teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR, v nichž byly zvláště řešeny obalové odpady. Předpokládal se vznik více autorizovaných obalových společností a všechny by měly povinnost tvořit rezervní fond na určitý čas dopředu. Takový požadavek by však vedl k navýšení poplatků až jednou násobně. Potravinářská komora ČR a priori odmítla tento způsob přípravy zákona a namítla obecnost a vágnost předložených Tezí. Odmítla v souvislosti se stále trvající hospodářskou krizí a neustálým uvalováním nejrůznějších poplatků na potravinářský průmysl jakékoli nesystémové vstupy do funkčního systému tříděného odpadu a požádala o stabilizaci systému stávajícího.

Legislativa v evropském kontextu

Rok 2009 byl plný diskusí souvisejících se značením potravin, ať už uvažujeme o pravidlech pro stávající značení (zdravotní a výživová tvrzení) anebo se ponoříme do bezmála stostránkového návrhu nařízení na poskytování informací o potravinách spotřebiteli. Současně se stále projednávala revize směrnice o IPPC a rozbíhal se Akční plán pro udržitelnou spotřebu a produkci.

Značení potravin v novém pojetí

Téma značení potravin je v rámci Evropské unie diskutováno stále častěji a bylo by možné tyto diskuse shrnout slovy: „Potravinářský průmysl z něj nemá radost“. V roce 2009 došlo k neočekávanému propojení dvou zásadních předpisů, z nichž pouze jeden platí, a to návrhu nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a nařízení EP a Rady (ES) ze dne 20. prosince 2006 č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Pojícím bodem se ke konci roku staly nutriční profily, ale vezměme vše po pořádku.

Evropská komise předala navrhovaný celoevropský seznam zdravotních tvrzení Úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA), který však již na začátku léta oznámil, že předložená tvrzení nestihne posoudit, a proto své vědecké názory vydá ve čtyřech sadách. První sada názorů vyšla na začátku října, poslední se očekává v polovině roku 2011. Potravinářský průmysl takové rozhodnutí přijal s velkými obavami. Pokud nevyjde jeden seznam zdravotních tvrzení, ale čtyři, které budou vydávány formou nařízení s přechodným obdobím 6 měsíců (po jehož uplynutí budou nutně změněny etikety), dojde k znevýhodnění těch výrobců, kteří budou dotčeni prvním nařízením, proti všem ostatním. Dojde tak k velké nejistotě a narušení trhu. Potravinářská komora ČR

několikrát na tuto nepřijatelnou situaci reagovala svými pozicemi, a to jak vůči národním autoritám, tak i směrem k Evropské komisi a našim europoslancům. Až do konce roku 2009 tak nebylo jasné, jakým způsobem dojde k přijetí seznamu zdravotních tvrzení. Naproti tomu, kde byla nalezena shoda, byla příloha nařízení obsahující seznam povolených výživových tvrzení. Právě na konci roku již bylo zřejmé, že bude rozšířena o dalších 5 výživových tvrzení týkajících se mastných kyselin a nenasycených tuků.

V průběhu roku 2009 bylo také čím dál více zřejmější, jak velkým soustem je návrh nařízení na poskytování informací o potravinách spotřebitelům, jehož cílem je sjednotit označování potravin a umožnit spotřebitelům nalézt na etiketách více „lepších“ a srozumitelnějších informací. Potravinářská komora České republiky uvítala snahu Evropské komise zakotvit a harmonizovat pravidla pro označování potravin na evropské úrovni. Přesto, že k návrhu vznášela od počátku celou řadu připomínek, podpořila přijetí takového návrhu, který bude akceptovatelný a současně proveditelný pro všechny hráče na evropském trhu s potravinami.

Od počátku projednávání návrhu prosazovala, aby bylo nutriční označování potravin postaveno na dobrovolné bázi. Nicméně, vzhledem k tomu, že byla již delší dobu zřejmá nereálnost udržet

značení nutričních údajů na principu dobrovolnosti a ČR neměla při svých vyjednáváních dostatečně silnou pozici a argumentaci pro to, aby prosadila toto stanovisko, Potravinářská komora po intenzivní vnitřní diskusi souhlasila s tím, aby ČR stáhla k tomuto bodu výhradu. Současně však požadovala, aby nezbytnou součástí stažení této výhrady byla nutná podmínka, že Evropská komise připraví hodnotné guidelines, resp. tabulky doporučení s průměrnými nutričními hodnotami potravin a složek a stanovenými odchylkami. Dále požadovala, aby v nařízení zůstala zachována současná výjimka z povinného nutričního označování, která mimo jiné zahrnuje i nezpracované výrobky. V souvislosti s výjimkami z povinného uvádění nutričních údajů na obalech bylo také z pohledu PK ČR naprosto zásadní, aby došlo ke zvýšení velikosti potisknutelné plochy obalu alespoň na 75 cm². Cílem je prosadit, aby uváděné povinné nutriční údaje měly pro spotřebitele vypovídající hodnotu. Potravinářská komora proto nesouhlasila s povinným uváděním dalších nutrientů či látek, které jdou nad rámec dobrovolného značení GDA. Dále prosazovala, aby v případě, že výrobek obsahuje zanedbatelné množství energie nebo některého nutrientu, nemusela být tato hodnota značena a mohla být nahrazena tvrzením, že výrobek obsahuje pouze její / jejich zanedbatelné množství.

Do projednávání této normy zásadním způsobem

zasáhly volby do Evropského parlamentu, které znamenaly zpoždění v projednávání a zpravodajka musela vypracovat znovu novou zprávu, o níž se následně vedly diskuse v rámci Výboru pro životní prostředí. Naopak, do projednávání významným způsobem nezasáhlo ani jedno ze čtyř předsednictví, která se od předložení návrhu vystřídal. Důležitým a neopominutelným bodem v projednávání však byl návrh zpravodajky, aby byly z nařízení 1924/2006 vypuštěny nutriční profily. Tento návrh, zdálo se, získal všeobecnou podporu a jevílo se jako reálné přijetí odpovídajícího pozměňovacího návrhu alespoň v rámci Výboru pro životní prostředí.

Legislativa v oblasti životního prostředí

Dalším velkým tématem uplynulého roku souvisejícím s ochranou životního prostředí, pomíne-li práce na národní legislativě týkající se odpadů, byl bezesporu Akční plán o udržitelné spotřebě a produkci (SCP) a udržitelné průmyslové politice (SIP), který v roce 2008 přijala Evropská komise a který doprovázelo několik legislativních návrhů. Cílem Akčního plánu je integrovat environmentální udržitelnost s ekonomickým růstem. Udržitelná spotřeba a produkce podle Evropské komise maximalizuje potenciál podniků transformovat environmentální vývoj do ekonomických příležitostí a vytvořit lepší práci

pro spotřebitele. Akční plán je rozdělen do několika částí a původně předpokládal vytvoření tzv. fóra maloobchodních prodejců (Retail forum), ve kterém by byli zastoupeni pouze prodejci, kteří by se měli dohodnout na uvádění „zelených“ výrobků na trh. Z iniciativy CIAA však byl vytvořen Kulatý stůl, v němž by měly být zastoupeny všechny články dodavatelsko-spotřebitelského řetězce. V květnu 2009 byl Kulatý stůl spuštěn a je rozdělen do 3 pracovních skupin, v nichž jsou zastoupeni jak odborníci z řad EK, tak zájmových skupin a pochopitelně i CIAA. CIAA ke každé pracovní skupině vytvořila tzv. mirror group složenou pouze ze zástupců CIAA, která připravuje podklady pro jednání pracovních skupin právě zástupcům za CIAA. Z pohledu ČR se možná zatím jedná o zbytečnou aktivitu, nicméně řada členů EU je již v této oblasti poměrně dost aktivní a je jen otázkou času, kdy nějaká podobná aktivita vznikne i v ČR.

Podporujeme zdravý životní styl

Pracovní skupina pro zdravý životní styl se i v roce 2009 intenzivně věnovala propagaci dobrovolného nutričního značení GDA a projektu „Hravě žij zdravě“, který má za cíl vytvářet u dětí správné stravovací návyky a podporovat jejich aktivní životní styl.

Martin Klofanda, předseda PS pro zdravý životní styl

Za podpory Potravinářské komory ČR zavedla celá řada domácích a mezinárodních výrobců na svých výrobcích dobrovolné značení GDA. Díky tomuto jednoduchému a přehlednému značení má spotřebitel k dispozici detailní informace o obsahu energie a živin v jedné porci potraviny či nápoje a dále pak o jeho podílu na doporučeném denním množství. Nové značení GDA, které má jednotný standard značení výrobků, usnadňuje spotřebitelům orientaci v široké nabídce potravin a nápojů a pomáhá při sestavování vyváženého jídelníčku.

Zdravý životní styl je aktuálním trendem současné doby. Zajímá se o něj stále více spotřebitelů a snaží se dodržovat jeho zásady. Jednou z nich je i udržování rovnováhy mezi množstvím energie přijaté jídlem či pitím a vydané fyzickými aktivitami. Aby si spotřebitelé dokázali lépe představit jak to vypadá s jejich příjmem energie a výdejem, připravili jsme jednoduchou aplikaci, kde si může každý během několika minut zjistit jak na tom je. Stačí jen zadat některé základní parametry a rázem respondenti vidí výsledek. Cílem je aby si uvědomili, že energetický příjem by měl odpovídat výdeji energie.. Komunikace GDA probíhala v několika úrovních: na nových internetových stránkách – www.gda.cz nebo www.nutricnibublina.cz, které jsou nyní základním informačním zdrojem o značení GDA pro výrobce a spotřebitele. Dalšími prvky komunikace byla cílená propagace v médiích – TV a rozhlas a spolupráce s internetovým portálem pro ženy www.zena.centrum.cz.

Další významnou aktivitou je internetový kurz zdravého životního stylu Hravě žij zdravě, který je určen pro žáky pá-

tých tříd.. Jedná se o internetový kurz zdravého životního stylu, který přináší zábavnou formou poznatky o tom, jak se zdravě stravovat a co ve svých návycích změnit. Vysvětluje dětem důležitost jednotlivých denních jídel, vybízí je k aktivnímu životnímu stylu a učí je dokonce i správnému stolování. Oproti jiným projektům je výjimečný v tom, že chce dětem předávat jak teoretické znalosti o výživě, tak i zábavnou formou tyto poznatky převést do reálného života. Základem projektu, který je koncipován pro žáky 5. tříd základních škol, je kurz, rozdělený do několika částí - edukativní a záznamové. Děti díky interaktivnímu prostředí kurzu získávají okamžitou zpětnou vazbu. Již třetího ročníku projektu „Hravě žij zdravě“ se zúčastnilo více než 7700 žáků ze 433 škol z celé České republiky. Čtvrtý ročník projektu bude probíhat od poloviny září roku 2010.

V rámci propagace projektu „Hravě žij zdravě“ byl v průběhu září 2009 uspořádán seminář pro učitele, pediatry a odborné pracovníky Jeho cílem bylo seznámit je s problematikou výživy školních dětí,

dětské obezity a rizikovými faktory pro její vznik, ale i s nutričním značením potravin a se samotným internetovým kurzem „Hravě žij zdravě“. Kurzu se zúčastnila více než stovka posluchačů, což jen potvrdilo velký zájem o tato aktuální témata.

Komunikace a vnější vztahy

Potravinářská komora ČR informuje pravidelně o své činnosti, postojích, názorech a stanoviscích nejen zástupce sdělovacích prostředků, ale také odbornou a laickou veřejnost.

Dana Večeřová - vedoucí oddělení komunikace a vnějších vztahů

I v roce 2009 se dále zkvalitňovaly informační toky uvnitř Potravinářské komory, ale také vnějším směrem zejména k relevantním institucím veřejné správy. Díky rozšíření obsahové náplně oficiálních webových stránek Komory (www.foodnet.cz), ale i zlepšením jejich propagace a vkládáním aktuálních informací i nadále rostl počet jejich návštěvníků.

Zprávy o činnosti, seminářích a akcích Potravinářské komory, stejně jako tiskové zprávy a stanoviska jsou pravidelně publikovány v odborném a denním tisku, ale také ve zpravodajských televizích. S největším ohlasem se setkala komunikace zákona o významné tržní síle, který byl schválen Poslaneckou sněmovnou PČR na podzim 2009, dále dopady světové finanční krize na potravinářský a zpracovatelský průmysl, ale také například komunikace dobrovolného snížení obsahu sodíku ve značkových dehydratovaných kulinářských výrobcích nejméně na úroveň poloviny doporučeného denního množství, ke které se zavázali někteří členové PK ČR.

V roce 2009 pokračovalo vydávání časopisu Svět potravin, který je podporován Potravinářskou komorou ČR. Jde o měsíčník zaměřený na podporu českých potravinářských produktů, jehož hlavním cílem je motivovat spotřebitele, aby preferovali české potravinářské výrobky a lépe se orientovali v široké nabídce potravinářských výrobků.

Dalším cílem je i informovat (ve spolupráci se SZPI) o problematice potravinách a pomáhat ve způsobu uplatnění práv spotřebitele. Směrem k potravinářským subjektům – členům Potravinářské komory je umožnit jim prezentaci s důrazem na vysokou míru přidané hodnoty jejich výrobků pro českého

spotřebitele. K informacím o vnitřních záležitostech Komory i k informování o činnostech Pracovních skupin, svazů a České technologické platformy slouží všitá příloha.

V průběhu roku se podařilo stabilizovat jednotlivé rubriky i autory a byly projednávány další možnosti distribuce tohoto periodika.

Novým projektem se v rámci komunikace stala také informační kampaň o regionálních potravinách. Potravinářská komora si uvědomuje silný marketingový potenciál, daný neopakovatelností

přírodních podmínek a tradicí produkce ceněných zemědělských produktů v jednotlivých krajích ČR. Cílem projektu je tedy především zviditelnění regionálních a tradičních specialit. Zvýšení povědomí o regionálních produktech a jejich podpora je přínosem pro všechny strany – pro zemědělce a potravináře jako jejich výrobce, pro kraje, který pomůže zvýšit atraktivitu regionu v rámci cestovního ruchu, i pro samotné spotřebitele, kterým podstatným způsobem rozšíří nabídku potravin. Tímto krokem tak navazuje Komora na spolupráci při krajských soutěžích o nejlepší regionální potraviny, která probíhala v uplynulých letech.

Pokud jde o prezentaci na akcích, Potravinářská komora se účastnila mezinárodního zemědělského a potravinářského veletrhu Země živitelka v Českých Budějovicích ve dnech 27. 8. – 1. 9. 2009. Oproti minulým ročníkům jsme se snažili pojmout expozici Komory jako otevřenou členům i zájemcům o potravinářskou problematiku. Novinkou, která se setkala s velkým úspěchem, byly i ochutnávky výrobků našich členů, kterým byla propůjčena značka kvality KLASA, ale i výrobky s regionálním oceněním. Jsme samozřejmě připraveni v této formě prezentací našich členů pokračovat při různých příležitostech i nadále.

Projekty PK ČR

Na základě žádosti o vzdělávací projekty na MZe k opatřením osy I. a II. EAFRD, v rámci Programu rozvoje venkova ČR pro období 2007 – 2013, navázala PK ČR na rok 2008, kdy zrealizovala dva celostátní cykly 10 regionálních seminářů...

Šárka Štejnarová, vedoucí správního a ekonomického oddělení

PROJEKTY S FINANČNÍM PŘÍSPĚVKEM EU:

No. 516415

Omezení tvorby kontaminantů v průběhu výrobního procesu (ICARE)

<http://www.myndsphere.com>

Projekt s oficiálním zakončením k 30. červnu 2009, zrealizovaný z podnětu francouzského technologického institutu Actia, si prioritně kladl za cíl omezit tvorbu kontaminantů v průběhu výrobního procesu a snížit jejich vliv na lidské zdraví.

Po objevení akrylamidu byl v roce 2004 identifikován v konzervovaném ovoci a zelenině a v kojenecské výživě furan. Poté byly v roce 2006 objeveny estery chloropropan-diolu a glycidolu v rafinovaných rostlinných olejích a veškerých potravinách obsahujících tyto ingredience, ačkoli zůstává velkou neznámou, jak se estery tvoří. Všechny tyto molekuly jsou považovány za potenciálně toxické látky.

Evropské a americké úřady bezpečnosti potravin striktně doporučují úroveň kontaminantů v průmyslově vyráběných potravinách sledovat, přičemž dochází ke standardizaci analytických metod. Potravinářská odvětví musí čelit novým požadavkům na regulaci i tím, že se zaměřují na chemickou analýzu svých výrobků a porovnají obsah látek nalezený v těchto výrobcích s obsahem, který bude pravděpodobně předepsán v budoucích normách. Tyto analýzy jsou nicméně drahé a poskytují pouze dílčí a opožděné poznatky o úrovni ověření jejich produktu. Navíc zdokonalování úrovně kvality závisí v případě potřeby na identifikaci výrobních kroků a složek majících vliv na tvorbu kontaminantů. Aby bylo možno provádět změny při zachování aromatických a výživových vlastností a mikrobiologické bezpečnosti produktu, je dále nezbytné

proces absolutně zvládnout.

K zvládnutí tohoto požadavku vyvinula Spectralys Innovation, v rámci aktivit projektu Icare, optické senzory, které umožní průběžné, okamžité a automatické měření četných kvalitativních ukazatelů potravin. Tyto analýzy se provádějí u potravin bez předchozí úpravy výrobním procesem. Poskytují informace nejen o dosažené kvalitě konečného výrobku, ale i o vlivu procesu, přičemž jsou výrobcům poprvé poskytnuty poznatky o vlivu parametrů výroby na celkovou kvalitu finálního potravinářského výrobku: o úrovni poklesu obsahu vitamínů, o síle antioxidantů, barvě a složení, o funkčnosti výrobku.

Tento senzor zvaný Fluoralys byl vyvinut v rámci evropského projektu ICARE, kterého se aktivně

zúčastnilo 5 IAG (národních potravinářských federací potravinářského a nápojového průmyslu.), včetně Potravinářské komory České republiky.

Díky senzoru bylo rychle a s nízkými náklady provedeno množství měření potravin během jejich zpracovávání, což umožnilo modelovat vliv zpracovávání na různé fyzikálně chemické rozměry kvality potravin a na základě toho optimalizovat výrobní parametry.

Inovační technologie je založena na využití přirozené fluorescence vyzařované potravinami, jsou-li ozářeny světlem viditelným v UV spektru. Toto vyzařování, skutečný "spektrální podpis" výrobku, se uvolňuje během zpracovávání potravin a poskytuje spolehlivé a citlivé informace o změnách vznikajících během výroby, zejména během tepelné úpravy. Díky sofistikovaným matematickým nástrojům má tento podpis vztah k obsahu kontaminantů, nebo k jakýmkoli jiným kvalitativním ukazatelům jako jsou důležité živiny, které se během zpracovávání mění. Software umožňuje přeložit měření fluorescence do koncentrace kontaminantů nebo

vitamínů. Tento senzor tak umožňuje jednoduché a automatické měření jakýchkoli kvalitativních ukazatelů ovlivněných výrobou, včetně nově vytvářených kontaminantů bez jakéhokoli kontaktu s potravinářským výrobkem a v reálném čase. Na tuto inovační technologii byl v roce 2009 předložen návrh na patent.

V rámci projektu byla zrealizována společná setkání k průběžným výsledkům projektu a managementu v Lisabonu, Praze, Nantes, Neapoli a Paříži. Z provedeného dotazníkového průzkumu pak byla vyhotovena hodnotící zpráva na národních úrovních ve třech klíčových oblastech projektu, tj. mléčná kojenecká výživa, cereální výrobky a smažené produkty. Přelom roku 2008 a 2009 pak představoval závěrečnou kompletaci podkladového materiálu pro návrhy budoucích evropských směrnic. Rovněž proběhla finalizace databáze obsahu nově vzniklých kontaminantů u tradičních potravin v Evropě. Potravinářská komora ČR splnila v rámci projektu svou roli vydavatele ICARE bulletinu. Editovala a distribuovala celkem šest výtisků tohoto zpravodaje, který shrnuje aktivity v intervalu šesti měsíců.

No. 016264

Tradiční potraviny na společném evropském trhu (TRUEFOODS)

<http://www.truefood.eu>

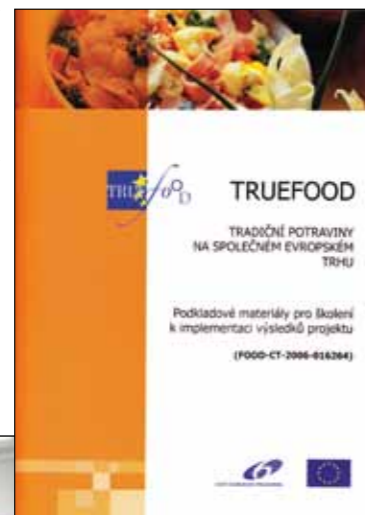

Jedním z klíčových úkolů čtyřletého projektu je zlepšení kvality a bezpečnosti tradičních evropských potravin a to v přímé souvislosti se zavedením inovací do výroby za pomoci výzkumu a vzdělávání.

Konkrétní vizi projektu představuje identifikace a kvantifikace očekávání, postojů a představ spotřebitelů s ohledem na bezpečnost a kvalitu charakteristickou pro tradiční potraviny, dále pak iden-

tifikace, posouzení a přenesení inovací z bezpečnosti tradičních potravin, nutriční kvality apod. do potravinářského průmyslu. Podpora marketingu a budování dodavatelských řetězců, stejně jako usnadnění efektivního přenosu informací a technologií, naplňuje jeden z úspěšně naplňovaných cílů již od svého počátku, tj. 1. května 2006.

vání potravin, inovací tradičních potravin při zpracování a balení, trendů spotřebitelů a marketingu, diagnostiky a analýzy potravin, značení a výživy potravin, trendů výzkumu a vývoje v potravinářském průmyslu, nebo zpracování zemědělské produkce.

Aktuální výsledky z aktivit pracovních balíčků projektu byly poskytnuty na setkáních v Athénách a Seville.

Na základě výsledků z provedeného průzkumu (na členské úrovni PK ČR), mapujícího nejžádanější oblasti k proškolení a odborným diskuzím, zorganizovala PK ČR v průběhu roku 2009 sérii školení zaměřených

na chemickou bezpečnost komodit mlékárenství, pekařství a sladovníctví. Důraz byl kladen na legislativu, standardy řetězců, funkční potraviny, aditiva, aktivní a inteligentní obaly, označování apod.

V přímé návaznosti, PK

ČR v prvním čtvrtletí roku 2010 zrealizuje k výstupům projektu z tématiky dříve uvedené semináře ve spolupráci s VŠCHT Praha, a dále pak individuální školení pro zájmové subjekty z řad členské základny PK ČR.

Zrealizována byla série mezinárodních školení zorganizovaných v rámci projektu pro zástupce partnerských národních potravinářských federací. Nominovaní tak získali prostřednictvím 11 školících kurzů jedinečnou příležitost k seznámení se s problematikou legislativy EU k bezpečnosti potravin a krmiv, obalů, zpraco-

No. 030269-2

Využití ječmene k získání pečiva s vysokým obsahem vlákniny a nízkým obsahem soli (BARLEYBREAD)

<http://www.projectplace.com>

Ne ve všech zemích ve světě vypadl ječmen z potravin tak jako v Evropě a v České republice, kde se přímá spotřeba pohybuje mezi 1,2 – 1,6 kg na obyvatele ročně. Ječmen patří k nejstarším zemědělským plodinám. Ve slovníku naleznete informace o ječmeni v čínské a indické mytologii a archeologicky je doložen již v předhistorických dobách v Evropě, Asii a Africe. Na území naší země je ječmen znám asi 5 tisíc let. Všichni si spojujeme využití ječmene s krmnými účely a hlavně se surovinou pro výrobu tekutého chleba – piva. Zde také

končí necelá třetina jeho vyrobeného množství. Ječmen se před několika sty léty používal jako hlavní surovina pro výrobu chleba. V 18. století byl postupně nahrazován pšenicí a žitem. V České republice skončilo semilání ječmene po druhé světové válce. Dnes se ječmen pro výrobu chleba nepoužívá a velká většina pekařů je přesvědčena, že z ječmene se chleba nevyrobí a také že chuť ječného chleba je spotřebitelem neakceptovatelná. Vyvrátitelnost tohoto tvrzení se úspěšně zdařilo PK ČR s aktivní spoluprací společnosti Zeelandia spol. s r.o.

PK ČR sdílelo se svými partnery (federace potravinářského a nápojového průmyslu Norska, Španělska, Estonska; 7 MSP; 3 výzkumné a vzdělávací instituce) motto tříletého projektu, kterým byla a pro příští období dále zůstává renesance uplatnění ječmene ve výživě evropské populace. Nejen malým a středním mlynářům a pekařům je poskytnuta nová technologie a nové poznatky o tom, jak nahradit určitý podíl pšenice při výrobě chleba ječmenem.

Cíl projektu si vytyčil mj. dosažení kritérií definovaných od počátku běhu projektu 1. října 2006, tj. vý-

robků na bázi ječmene.

V rámci aktivit projektu byly zrealizovány v každé partnerské zemi spotřebitelské testy. V České republice byly provedeny ve 4 rozdílných skupinách. Dvě skupiny v Praze, jedna v administrativním centru a jedna na VŠCHT Praha (venkov 1 500 obyvatel i ve městě 30 000 obyvatel). Výzkum zahrnoval oblasti od výběru vhodných odrůd, zpracování ječných obilic na jednotlivé produkty a definice jejich parametrů, technických aspektů zpracování ječmene přes výběr vhodných technologických procesů, vývoj receptur, pekařské testy,

voj postupu zpracování ječmene tak, aby se v konečné mouce zachovalo minimálně 75% složek ječmene prospěšných pro zdraví, např. beta-glukanů, vlákniny, amylázy a antioxidantů; vypracovat technologii výroby chleba na bázi pšenice a ječmene tak, aby obsah soli v konečném výrobku byl pod 0,4%, přičemž chuť tohoto chleba odpovídala chuti pšeničného chleba, nebo pak vypracovat nové receptury pro různé poměry pšenice a ječmene s cílem zamezit vzniku hořké chuti, která se projevuje u výrobků na bázi ječmene.

metody hodnocení ječného chleba až po samotné testy chlebů v různých zemích a s rozdílnými typy spotřebitelů.

Velmi pozitivní odezvu spotřebitelů přinesla prezentace vzorků na oficiálním stánku PK ČR 27. mezinárodního potravinářského veletrhu SALIMA 2010 v Brně.

V průběhu roku 2009 proběhla pracovní setkání managementu i praktických školení v Oslu, Madridu, Adinburghu a Aberdeen.

SALIMA - 27. mezinárodní potravinářský veletrh vinářský veletrh

V rámci aktivit pracovní skupiny České technologické platformy pro potraviny bude PK ČR i v roce 2010 (a dále) prezentovat nové poznatky a pokroky, jenž dokazují možná uplatnění ječmene nejen v tradičních oborech, ale i v pekárenství.

No. 218423-2

Vyvinutí nejvhodnější struktury a způsobu zpracování plněných čokoládových cukrovinek při nejvyšší jakosti (ProPraline)

<http://www.sik.se/propraline/>

Cílem tohoto tříletého projektu je zjištění příčin a omezení tvorby trhlin a tukových výkvětů na povrchu při výrobě plněných čokoládových cukrovinek, publikace příručky s identifikací kritických

bodů výroby a jejich prevence výskytu, doporučení a nových poznatků včetně výstupů ze školících kurzů.

V rámci projektu byla zrealizována setkání managementu projektu v Aarhus a Budapešti.

Vedle šíření poznatků, zkušeností a výsledků z projektu se bude PK ČR rovněž přímým způsobem podílet spolu se švédským a belgickým sdružením výrobců čokoládových cukrovinek

(CHOKOFA, CHOPRABISCO) na organizaci 2 školících kurzů pro výrobce čokoládových cukrovinek ve východní, severní a střední Evropě. Ve spolupráci s VŠCHT Praha proběhne 1. kurz v Praze pro tuzemské výrobce s praktickou částí ve dnech 17. – 18. května 2010.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

PROJEKTY S FINANČNÍM PODÍLEM EU (75% VEŘEJNÝCH ZDROJŮ) & ČR (25% VEŘEJNÝCH ZDROJŮ)

MZe: PRV ČR 2007 – 2013/EAFRD:

Na základě žádosti o vzdělávací projekty na MZe k opatřením osy I. a II. EAFRD, v rámci Programu rozvoje venkova ČR pro období 2007 – 2013, navázala PK ČR na rok 2008, kdy zrealizovala dva celostátní cykly 10 regionálních seminářů (I.: Posilování důvěry spotřebitele a úlohy výrobců potravin v rámci potravinového řetězce; II.: Požadavky na ochranu životního prostředí a jejich dopady do konkurenceschopnosti zpracovatelských podniků).

Pod opatřením I. 3. 1. „Další odborné vzdělávání a informační činnost“ tak PK ČR zorganizovala v listopadu 2009 cyklus 9 regionálních seminářů zaměřených na kvalitu potravin jako nástroje, který ovlivňuje rozhodování spotřebitele. Označování potravin je považováno za velmi významnou oblast, která se v konečném důsledku dotýká všech provozovatelů potravinářských podniků, ale i všech

spotřebitelů, neboť významně ovlivňuje rozhodnutí spotřebitele pro konkrétní výrobek z široké nabídky. Je v zájmu výrobců a zpracovatelů zajistit ochranu práv k označení takovýchto výrobků pomocí dostupných prostředků. Chráněná označení, jako další z nástrojů politiky kvality, umožňují lepší obranu proti zneužívání jinými, konkurenčními obchodními nebo výrobními partnery. Ti mají často snahu parazitovat na dobré pověsti již zavedených označení. V rámci semináře byl prezentován význam informací a označení na potravinách z hlediska zvyšování bezpečnosti potravin, zvyšování konkurenceschopnosti. Součástí semináře se stal i praktický návod na získání chráněných označení původu.

Navazující celostátní cyklus 9 regionálních seminářů pak proběhne v průběhu dubna a května 2010. Hlavní důraz bude kladen na certifikaci systémů ja-

kosti a bezpečnosti při výrobě potravin. Audit je jedním z hlavních nástrojů pro porovnávání naplnění požadavků různých standardů v provozovnách potravinářských podniků. Ve svém důsledku provádění auditů pomáhá nejen udržet přehledné tržní prostředí s možností srovnávat jednotlivé subjekty na trhu s ohledem na jejich schopnost plnit různé požadavky (na management kvality a bezpečnosti potravin, environmentální management..), ale i poskytuje provozovatelům prostor pro zlepšení v auditovaných oblastech. Cílem seminářů bude zlepšit povědomí potravinářských podniků o správných auditních postupech, přípravě programu auditů, vlastním procesu certifikace, ale i zvýšit jejich důvěru prostřednictvím osvětlení procesu akreditace. S ohledem na tyto cíle byli vybráni přednášející jak z akreditačního orgánu, tak i certifikačního orgánu a z řad kvalifikovaných auditorů.

Česká technologická platforma

pro potraviny

Miroslav Koberna - místopředseda řídicího výboru

Česká technologická platforma pro potraviny (ČTPP) ustavená v roce 2006 sdružuje průmyslové podniky, sektorové organizace, prvovýrobce, výzkumné instituce, spotřebitelské organizace a orgány veřejné správy za účelem vytváření společných vizí, zejména pro výzkum, v potravinářském sektoru.

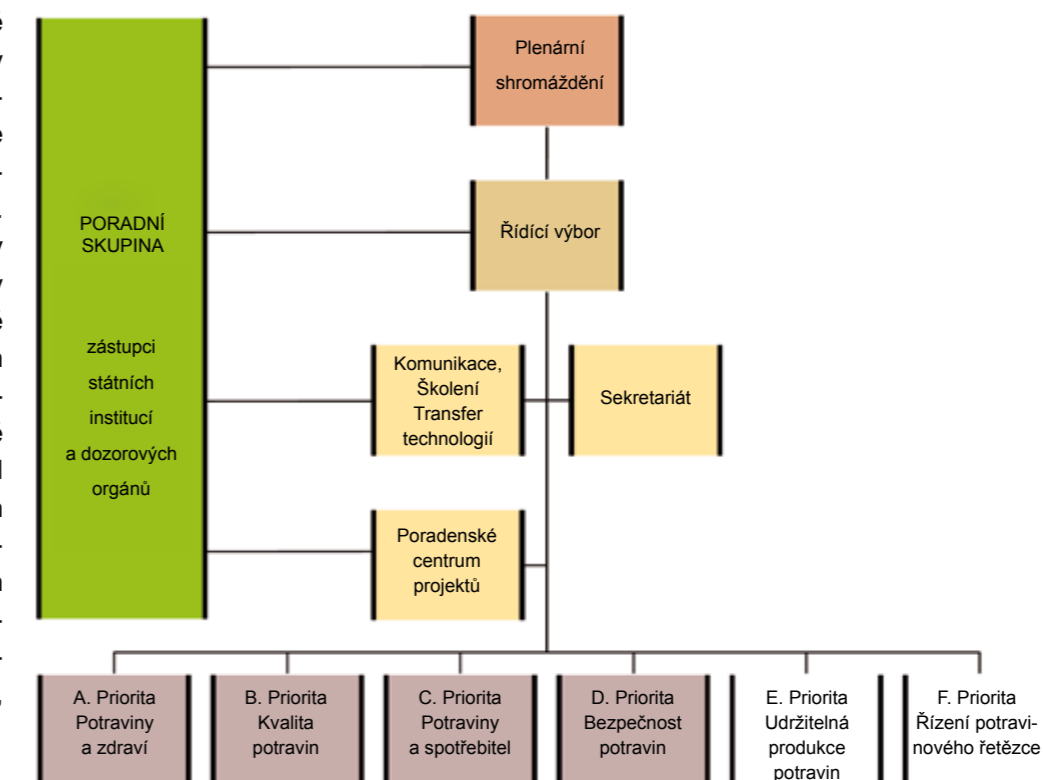
Česká technologická platforma pro potraviny (ČTPP) vznikla jako odezva evropského vývoje v oblasti výroby potravin a s ní spojeného výzkumu, vývoje a inovací v březnu roku 2006, na základě iniciativy Potravinářské komory ČR (PK ČR). Ustavujícího zasedání se zúčastnilo více než 90 zástupců státní správy, vědy, výzkumu, prvovýroby, zpracování, distribuce i obchodu potravinářskými výrobky a dalších podnikatelských subjektů aktivních v oblasti agro-potravinářského sektoru. PK ČR byla schválena jakožto koordinátor platformy a byl ustaven řídicí a dohlížecí výbor ČTPP. Na druhém zasedání v témže roce byl představen akční plán včetně priorit s jejich odpovědných řešitelů a dále byli zvoleni členové řídicího a dohlížecího výboru. Po rozsáhlé diskusi byly přijaty stanovy ČTPP a schváleny prioritní směry ČTPP, v nichž se postupně ustavila řada pracovních skupin, naplňujících jejich obsah:

- POTRAVINY A ZDRAVÍ
  - Zdravý životní styl
  - Alkohol a společnost
  - Mléko
- POTRAVINY A SPOTŘEBITEL
  - Potraviny a spotřebitel
- VÝROBA A KVALITA POTRAVIN
  - Renaissance využití ječmene v potravinářství
- BEZPEČNOST POTRAVIN
- KOMUNIKACE, ŠKOLENÍ, TRANSFER TECHNOLOGIÍ

Ministerstvo zemědělství poskytlo i v roce 2009 národní podporu pro činnost platformy, díky čemuž se podařilo posílit odborné, publikační a komunikační výstupy. Byly vydány Vize

a Strategická výzkumná agenda ČTPP v české i anglické jazykové mutaci, druhá brožura skupiny Alkohol a společnost „Dostupnost a spotřeba alkoholu ve vztahu ke zdraví“, česká a anglická verze „Přehledu českého potravinářství“ a první příručka pro spotřebitele „potraviny ošetřené ionizací“. V rámci aktivit skupiny pro zdravý životní styl byly publikovány informační příručky ke GDA a letáky propagující projekt „Hravě žij zdravě“. ČTPP kromě propagace své činnosti v časopise Svět potravin realizovala i masivní reklamní kampaň v odborných i plošných médiích v závěru roku. Kromě vlastních vzdělávacích a informačních aktivit byl i významný podíl na seminářích a konferencích pořádaných v průběhu roku členy platformy, který trvale zvyšuje povědomí o ČTPP u relevantních osob. V průběhu roku byly dále vylepšovány webové stránky ČTPP na adrese www.ctpp.cz a spuštěny webové stránky Poradenského centra projektů, provozovaného společností FOODSERVIS.

ČTPP po celý rok spolupracovala prostřednictvím vědeckého výboru a zastoupení v Mezirezortní skupině pro vědu a výzkum a České akademii zemědělských věd s ministerstvem zemědělství na přípravě a hodnocení potravinářských projektů v rámci Národní agentury pro zemědělský výzkum. Podílela se na připomínkování a formulování pozic ke změnám hodnocení a financování vědy a výzkumu, připravovanými Radou vlády pro výzkum a inovace.

Podrobné informace o činnosti platformy jsou obsaženy ve Výroční zprávě České technologické platformy pro potraviny za rok 2009, která je k dispozici na sekretariátu platformy: Počernická 96/272, Praha 10 nebo na webových stránkách platformy www.ctpp.cz.

Souhrnná zpráva společnosti

Společnost FOODSERVIS s.r.o., se sídlem v Praze 10 – Maletšice, ulice Počernická 96/272, byla založena v roce 2008 jako dceřiná obchodní společnost Potravinářské komory České republiky.

Prioritou společnosti je vyvážený a udržitelný ekonomický rozvoj na bázi partnerství a spolupráce prostřednictvím nabídky služeb z oblasti podnikatelského, finančního, organizačního a ekonomického poradenství.

Aktivita společnosti FOODSERVIS s.r.o. vedou od jejího samého založení k posilování konkurenceschopnosti členů Potravinářské komory České republiky a podniků z potravinářského průmyslu a zpracovatelů zemědělské produkce, především v oblasti projektového managementu zaměřeného na čerpání finančních prostředků z národních fondů a fondů EU, a to jednak prostřednictvím Poradenského centra projektů a jednak individuálními smlouvami mezi společností a podnikatelskými subjekty. Společnost FOODSERVIS s.r.o. klade důraz na tvorbu a udržení dobrého obchodního jména, a to nejen vlastního, ale také jména mateřské organizace, tj. Potravinářské komory ČR.

Kladný hospodářský výsledek za rok 2009 a vyrovnaná finanční situace společnosti predikují dobrý potenciál společnosti FOODSERVIS s.r.o. k progresivnímu rozvoji v následujícím období při správném strategickém plánování obchodních aktivit, které by měly vycházet ze záměru strategického partnerství a rozšíření portfolia nabízených služeb o perspektivní produkty.

FOODSERVIS za rok 2009

Projekty, v rámci kterých společnost FOODSERVIS s.r.o. poskytovala své služby byly zaměřeny především na rozvoj inovací v rámci zemědělsko-potravinářské výroby, a to spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji či transferem technologií. Řešené projekty zahrnovaly vytvoření a zavedení nových technologií, nových výrobních postupů či výrobků i zlepšení stávajících technologií výroby nebo produktů. V řešených projektech byl kladen důraz na zvýšení efektivity výroby, zvýšení bezpečnosti a jakosti produktů a zejména pak na zvýšení konkurenceschopnosti podniků na evropském trhu.

Jarmila Štolcová, ředitelka FOODSERVIS, s.r.o.

Společnost FOODSERVIS s.r.o., byla založena v roce 2008 jako dceřiná obchodní společnost Potravinářské komory České republiky. Prioritou společnosti je vyvážený a udržitelný ekonomický rozvoj na bázi partnerství a spolupráce prostřednictvím nabídky služeb z oblasti podnikatelského, finančního, organizačního a ekonomického poradenství.

Představenstvo (stav k 30/4/2010)

CINGR Petr, Ing.
COUFAL Stanislav, Ing.
GOJIŠ Oldřich, MVDr.
HRABCOVÁ Magdalena
CHLAN Miloslav, Ing.
PILČÍK Karel
KOJAN Miloslav, Ing.
KUBISKA Zdeněk, Ing.

KURČÍK Jaroslav, Ing.
MATES František, MVDr.
MOTEJZÍK Čestmír
MRÁZEK Michal
MUSIL Stanislav, Ing.
NĚMEC Michal

AGROFERT HOLDING, a.s.
Moravia Lacto a.s.
INTERLACTO, spol. s r. o.
Mars Czech s.r.o.
Český škrobárenský svaz
Český svaz zpracovatelů masa
AGROTRADE, a.s.
Českomoravské sdružení organizací
zemědělského zásobování a nákupu
PENAM, a.s.
Sdružení drůbežářských podniků
ZŘUD–MASOKOMBINÁT PÍSEK CZ, a.s.
VITANA a.s.
Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů v ČR
Českomoravský svaz mlékárenský

POJER Josef, Dr.
PRAŽAN Jiří, Ing.
REINBERGR Oldřich, Ing.
STEINER Vladimír, Ing.
STRNAD Hynek, Ing.

ŠILHAVÝ Václav, Ing.
TEPLÝ Milan, Ing.
TOMAN Miroslav, Ing., CSc.
TOMÁŠ Pavel, Ing.
TOMÁŠEK Jiří, Ing.
VESELÝ Jan, Ing.
VOZDECKÝ Josef, Ing.
WALTER Martin, Ing.

Českomoravský cukrovarnický spolek
Svaz výrobců nealkoholických nápojů
Cukrovary a lihovary TTD, a.s.
STOCK Plzeň–Božkov s.r.o.
Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-
lihovarského průmyslu
Rybářské sdružení České republiky
MADETA a.s.
Potravinářská komora České republiky
PT servis konzervárna spol. s r. o.
Asociace výrobců lahůdek
Český svaz pivovarů a sladoven
BOHEMIA SEKT, a.s.
Nestlé Česko s.r.o.

Výkonná rada (stav k 30/4/2010)

TOMAN Miroslav, Ing. CSc. prezident
STRNAD Hynek, Ing. viceprezident
STEINER Vladimír, Ing. viceprezident
MUSIL Stanislav, Ing. viceprezident
TEPLÝ Milan Ing. viceprezident
KUBISKA, Zdeněk, Ing. viceprezident
KURČÍK Jaroslav, Ing. viceprezident

Výbory (stav k 30/4/2010)

Výbor pro životní prostředí
JEŽKOVÁ Jana, Ing.
předsedkyně výboru

Legislativní výbor
WALTER Martin, Ing.
předseda výboru

Výbor pro vědu a výzkum
Ing. Jan Drbohlav, CSc.
předseda výboru

Pracovní skupiny (stav k 30/4/2010)

Pracovní skupina pro zdravý životní styl
KLOFANDA Martin, Ing.
předseda PS

Dozorčí rada (stav k 30/4/2010)

ČTVERÁČEK Emil
HUML Zdeněk, JUDr.
KLOUD Jaromír, Ing.
Drůbež-Vysočina spol. s r.o.
Svaz výrobců nealkoholických nápojů
Český svaz zpracovatelů masa

Sekce (stav k 30/4/2010)

Sekce zmrazených potravin a zmrzlin
RUBÁŠ Antonín, MVDr.
předseda sekce

Sekce surovin a přípravků pro pekařskou a cukrářskou výrobu
LIPAVSKÝ Miroslav, Dipl. Ing.
předseda sekce

Sekce pro biopotraviny
QUAST Karel
předseda sekce

Sekce pro mléko
NIKL Jiří, Ing.
předseda sekce

Sekce konzervářská

Sekce velkopekáren

Řádní členové PK ČR / Společnosti (stav k 30/4/2010)

AGROFERT HOLDING, a.s.	EURO FRIGO Praha, spol. s r. o.	LWM International CZ s.r.o.	PRIBINA, spol. s r. o. (bývalý Bongrain
ALIKA a.s.	EUROICE s.r.o.	LYCKEBY CULINAR a.s.	Czech Management & Services, s.r.o.)
ALIMA značková potravina, a.s.	EUROSERUM s.r.o.	MADETA a.s.	PT servis konzervárna spol. s r. o.
ALIMPEK spol. s r. o.	EXTRUDO Bečice s.r.o.	Mars Czech s.r.o.	Quality Season Product s.r.o.
ALIMPEX - Louny spol. s r. o.	FISH MARKET a.s.	MD logistika, a.s.	RUDOLF JELÍNEK a.s.
ARTIFEX INSTANT, s.r.o.	FRUTA Podivín, a.s.	MILCOM a.s.	STZ a.s.
backaldrin s.r.o.	FUNGHI CZ, a.s.	Mlékárna Hlinsko, s.r.o.	Slovácká Fruta, a.s.
BEAS, a.s.	GOLDIM spol. s r. o.	Mlékárna Klatovy a.s.	SLOVLIKER ČR, s.r.o.
BIOFERM - lihovar Kolín, a.s.	H.J.Heinz CR/SR a.s.	Mlékárna Olešnice, RMD	STOCK Plzeň-Božkov s.r.o.
Blatenská ryba, spol. s r. o.	Hamé s.r.o.	MOCCA, spol. s r. o.	TopBio mlýn, s.r.o.
BOHEMIA SEKT, a.s.	Hanácká potravinářská společnost s.r.o.	Moravia Lacto a.s.	UNILEVER ČR, spol. s r. o.
Bohemia Venture, a.s.	Heineken Česká republika, a.s.	MRAZÍRNY PLZEŇ - DÝŠINA a.s.	UNITED BAKERIES a.s.
Budějovický Budvar, národní podnik	Hügli Food s.r.o.	Nestlé Česko s.r.o.	VÍNO BLATEL, a.s.
BUDĚJOVICKÝ MĚŠŤANSKÝ PIVOVAR a.s.	IMPASTO, a.s.	NOWACO Czech Republic s.r.o.	VITANA, a.s.
CARLA spol. s r. o.	INTERLACTO, spol. s r. o.	OLMA, a.s.	Vodňanská drůbež, s.r.o.
Coca-Cola Česká Republika s.r.o.	Jan Becher - Karlovarská Becherovka, a.s.	OTMA - Sloko, s.r.o.	XAVEROV, a.s.
Crocodile ČR, spol. s r. o.	Jan Maštálíř - St.Pierre	PENAM, a.s.	ZNOVÍN ZNOJMO, a.s.
Cukrovary a lihovary TTD, a.s.	Jan ZEMAN - Biopekárna Zemanka	PIKA, a.s.	ZŘUD -MASOKOMBINÁT PÍSEK CZ, a.s.
Cutisín, s.r.o.	JH GROUP, spol. s r. o.	Pivovar Platan, s.r.o.	ZŘUD - Masokombinát Polička, a.s.
ČESKÉ HOUBY a.s.	Kofola a.s.	PLASTCOM, akciová společnost	
Danone a.s.	Kostecké uzeniny a.s.	Plzeňský Prazdroj, a.s.	
DELIMAX, a.s.	Kraf Foods CR s.r.o.	POEX Velké Meziříčí, a.s.	
Drůbež-Vysočina spol. s r. o.	LACRUM Velké Meziříčí, s.r.o.	POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.	

Řádní členové PK ČR / Společenstva (stav k 30/4/2010)

Asociace výrobců lahůdek	Český škrobárenský svaz	Svaz průmyslových mlýnů ČR
Česká asociace barelových watercoolerů ČABW o.s.	Podnikatelský svaz pekařů a cukrářů v ČR	Svaz vinařů České republiky
Českomoravské sdružení organizací zemědělského zásobování a nákupu	Rybářské sdružení České republiky	Svaz výrobců nealkoholických nápojů
Českomoravský cukrovarnický spolek	Sdružení drůbežářských podniků	Unie výrobců lihovin České republiky
Českomoravský svaz mlékárenský	Společenstvo cukrářů České republiky	Zájmové sdružení právnických osob konzervářsko-lihovarského průmyslu
Český svaz pivovarů a sladoven	Společenstvo mlynářů a pekařů ČR	
Český svaz zpracovatelů masa	Svaz minerálních vod	
	Svaz lihovarů České republiky	

Přidružení členové PK ČR (stav k 30/4/2010)

ABB s.r.o.	HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.	MVDr. Pavel Mikuláš - akreditovaná laboratoř pro vyšetřování potravin
AGRAL s.r.o.	INCHEBA PRAHA spol. s r. o.	Střední průmyslová škola potravinářská Pardubice
AGROTRADE, a.s.	Ing. Jaroslav Camplík	Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy, Národních mučedníků 141
Analytické laboratoře Plzeň, a.s.	Ing. Marie Štíhová	TENEZ a.s.
ARGO BOHEMIA, s.r.o.	Karel Novosad	TPA Horwath Corporate Finance s.r.o.
BARENTZ spol. s r. o.	KEZ o.p.s.	Veletrhy Brno, a.s.
CERT-ACO, s.r.o.	LABTECH s r.o.	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta potravinářské a biochemické technologie
Česká asociace pro speciální potraviny	LAKTEA, o.p.s.	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a.s.
EKO-LAB Žamberk, spol. s r. o.	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	Výzkumný ústav potravinářský Praha, v.v.i.
EUROFINS CZ, s.r.o.	METAROM, a.s.	
EUROPROJECT SERVICE a.s.	Mgr. Tomáš Václavík	
EKOCENTRUM OVALAB, s.r.o.	MVDr. Šotola s.r.o.	
Ferrero Česká s.r.o.		

Adresa:

Počernická 96/272

108 03 Praha 10-Malešice

Tel./Fax: +420 296 411 187

e-mail: foodnet@foodnet.cz

<http://www.foodnet.cz>

Sekretariát PK ČR

(stav k 30. 4. 2010)

Ing. Miroslav Toman, CSc.
prezident PK ČR

Ing. Miroslav Koberna, CSc.
ředitel pro programování a strategii

Ing. Tomáš Kreutzer
ředitel úřadu

Ing. Dana Večeřová
tisková mluvčí, vedoucí oddělení
komunikace a vnějších vztahů

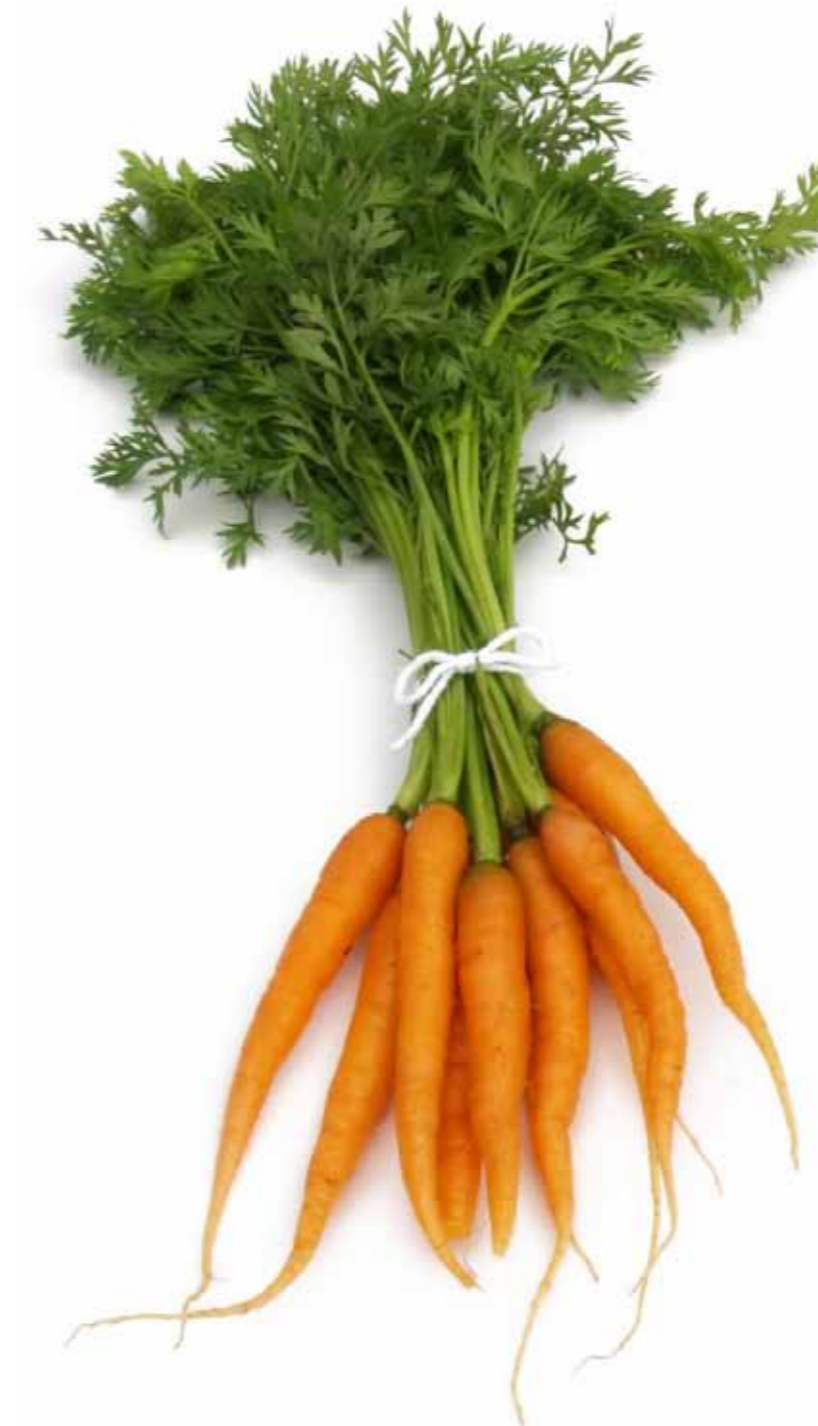
Ing. Alexandra Adámková
samostatný odborný pracovník
oddělení komunikace a vnějších
vztahů

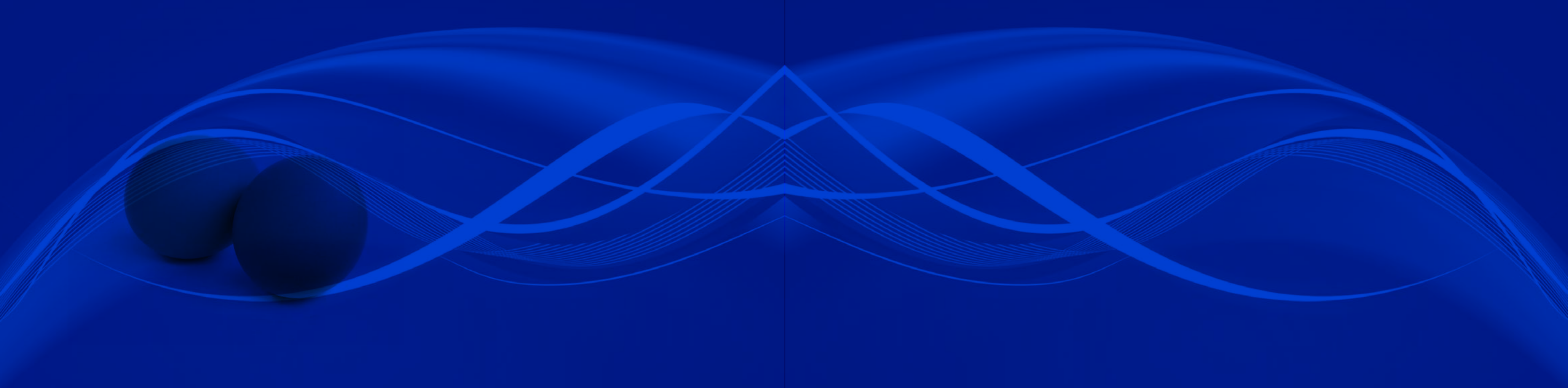
Mgr. Alexandra Košťálová
samostatný odborný pracovník

Mgr. Markéta Chýlková
vedoucí legislativního oddělení

Mgr. Šárka Štejnarová
vedoucí správního a ekonomického
oddělení

Lenka Vondrušková
asistentka prezidenta

Vydavatel:
Potravinařská komora České republiky (PK ČR)
Datum publikace: květen 2010, Praha